

[CRÒNICA del JUDICI] Barrija-barreja, 900.906,70 € i uns quants punts sobre les is

written by Lluís Busquets | 24 de maig de 2019

Dijous dia 23, abans de $\frac{3}{4}$ de 10, es va reprendre el judici amb els darrers testimonis de la defensa i, en una barrija-barreja matinal espectacular, es va seguir amb la prova pericial. **Judit Gené**, defensora de **Meritxell Borràs**, consellera de Governació, interrogà **Josefina Valls**, ex-directora de Serveis del departament de Governació, i **Xavier Urios**, ex-advocat en cap de l'assessoria jurídica mateix departament i avui director general d'afers contenciosos. **Valls** explicà que les ordres de la consellera eren no destinar cap euro a l'1-0 i que tampoc no es van posar els locals del departament a disposició de ningú per a l'1-0 ni se'n va emprar cap. I assegurà que ni es va enviar cap carta a ningú per a l'1-0. Altrament, la contractació d'urnes (necessàries per a les eleccions al Parlament català, les consultes populars i els processos referendaris constitucionals), no tenia res a veure amb el referèndum de l'1-0. A més, abans de l'estiu del 2017, les competències de processos electorals havien passat a Vicepresidència. Negà haver tramitat res relacionat amb l'1-0, el Pacte Nacional pel Referèndum, Diplocat o Unipost. **Urios**, per la seva banda, assegurà que la consellera sempre feia cas dels seus informes, que no hagués pogut dur a terme cap expedient de contractació fora dels paràmetres reglats i declarà haver fet dos informes per a Governació (un de preceptiu i un per a la Consellera) sobre el contracte marc de les urnes, en els quals relatava que tot es feia de manera legal. Fins i tot va fer una consulta al TC. La iniciativa sobre el vot electrònic venia de les eleccions del 2005, no tenia relació amb l'1-0, i la prova és que en la legislatura actual s'ha reprès. Sobre l'acord solidari, col·legiat de la Consellera amb la resta del

govern del 7-IX, tot i que se n'assabentà dies després, no li donà importància perquè era més polític que jurídic i administratiu. A Governació no hi va haver cap despesa en relació amb l'1-0 i no li consta que es fes servir cap local de la conselleria durant el referèndum. “Conec la complexitat d'un procés electoral i estava convençut que l'1-0 no s'arribaria a fer.” Recordà també que **Borràs** no era diputada durant la legislatura de l'1-0 i, per tant, no se la pot relacionar amb actuacions del parlament. **Seoane** volia buscar cinc peus al gat i li demanà si el contracte marc per a les urnes (desert) no deixava oberta la possibilitat de fer altres comandes, però en va treure que una competència delegada segueix essent responsabilitat del delegant.

□L'advocat **Joan Segarra**, del gabinet de Pau Molins, en defensa del conseller d'Empresa i Coneixement **Santi Vila**, interrogà **Pau Villòria**, ex-secretari general del departament d'Empresa, i **Josep Solà**, ex-director de Serveis del mateix departament, no cessat amb el 155. **Villòria** assegurà que el conseller li havia dit que **Puigdemont** li havia comentat que l'1-0 es finançaria amb aportacions privades. En cap moment es van plantejar cedir locals del departament per l'1-0. El conseller li havia manat que donés indicacions a les unitats administratives perquè no s'iniciés cap expedient de despeses per l'1-0. Quan es va suspendre el referèndum, encara va ser més taxatiu. Tot i l'acord de govern en el qual es feien responsables solidàriament de totes les decisions de l'1-0, en cap cas hi hagué partides pressupostàries compartides entre conselleries; ell el valorà com “un acord d'impossible execució”. Afegim, per acabar, que el seu departament mai no va ser requerit per la GC. Per la seva banda, **Solà** afirmà que el secretari general del departament li va comunicar que no es faria cap despesa relacionada amb el referèndum. (Altrament, totes les despeses ja estaven fiscalitzades pel ministeri d'Hisenda.) Un cop més se'ns repetí que el departament no tenia constància de les actuacions dels altres departaments, perquè no hi havia possibilitat de conèixer l'ús que feien del

seu pressupost.

Amb ell acabava la prova testifical. En total, n'hi hauran passat 442, de testimonis. **Marchena**, aleshores, seguí amb la barrija-barreja començada la vigília i recomençà la prova testifical. El dimecres 22 va fer declarar juntes les expertes proposades per Fiscalia i Advocacia de l'Estat; ahir els pèrits proposats per Fiscalia i a Advocacia de l'Estat –que eren **Carlos Javier Irisarri**, tècnic SEGIPSA (Societat Estatal de Gestió Immobiliària del Patrimoni de l'Estat) i **José Manuel Cámara**, tècnic d'Ibertasa (empresa de taxació)– i els de les defenses (que eren **Jordi Duatis** i **Joan Güell**, membres de l'Agrupació d'Arquitectes i Experts pericials i forenses del Col·legi d'Arquitectes de Catalunya). Uns i altres havien de dirimir sobre el valor d'ús dels locals que es van utilitzar com a centres de votació l'1-0. I, és clar, se les van tenir des de bon començament, perquè es tractava d'immobles singulars, exclosos del tràfic de lloguer ordinari. Per això, els pèrits de l'acusació parlaven de renda potencial, estimada a partir dels cadastres (l'1-0, comptant la renda potencial dels 2.259 immobles habilitats per al referèndum. hauria costat 900.906,70 €!) i els altres, amb raons fonamentades, deien que allò era un disbarat. No sé si ahir, amb aquells pèrits, l'acusació va fer el negoci d'*En Roc de les cabres*...

Irisarri començà dient que el llistat dels locals de l'1-0, que no havien visitat, contenia errades en les adreces. No van poder localitzar una quarantena d'espais i d'altres no tenien les dades del cadastre actualitzades. **Duatis** expressà el seu desacord amb el peritatge de l'acusació, perquè la valoració cadastral que s'havia fet no tenia en compte la titularitat dels locals ni molts altres circumstàncies; per exemple, que molts espais no es van dedicar sencers a l'1-0 (en edificis, on potser s'empraren 300 m² se'n valoren, 10.000 m²) o que s'utilitzessin durant 24 hores quan la votació durava molt menys. Cámara volgué explicar com s'havien valorat els locals, ja que la majoria eren fora del mercat immobiliari amb

metodologia cadastral (sol+construcció+despeses per coeficient). **Güell** reiterava la seva discrepància, justament perquè els pèrits de l'acusació feien una valoració subjectiva d'uns espais, que, en ser bens de titularitat pública, no podien ser llogats ni venuts i, per tant, estaven fora de tot mercat. Tampoc no estaven d'acord amb com s'havia valorat el sol i la construcció. Davant la impossibilitat d'arrendament o lloguer, adduïa, els pèrits de l'acusació, basats en els cadastres i sense haver visitat cap centre, havien fet "un exercici teòric universitari", però no pas una cassació real. Tampoc no havien donat valor de serveis o equipaments a certs immobles que, per això mateix, es trobaven fora del tràfic jurídic-mercantil habitual. Els pèrits de la defensa consideraven, a més, que no hi va haver cap lucre cessant amb l'ús dels locals, com s'hauria esdevingut, per exemple, amb un restaurant que hagués hagut de deixar de funcionar com a tal per fer el referèndum, amb la consegüent pèrdua. Els pèrits de l'acusació es defensaven adduint que, amb una mostra suficientment gran –més de dos mil locals–, s'equilibraven possibles errades o desajustos en les valoracions a l'alça o a la baixa, però no acabaven de convèncer. Es valorava en 2.324 m² l'espai mitjà de tots els locals. **Duatis** posà exemples: a Barcelona s'havien fet càlculs del tot erronis com el fet de valorar l'Escola Industrial, que conté diversos edificis amb més de 73.000 metres², com si s'hagués utilitzat tota l'amplària de l'espai per al referèndum. De fet, els pèrits de càrrec van haver d'admetre que no havien fet cap valoració alternativa. Els de descàrrec coneixien molts locals del referèndum, encara que no els haguessin visitat tots, i el sentit comú els deia que no podia resultar més rendible un immoble escolar o una biblioteca de barri que una oficina al passeig de Gràcia de Barcelona. Tampoc no es podien valorar els edificis de la Generalitat o dels Ajuntaments, ja que els bens demaniais o de domini públic no estan disponibles en cap mercat de lloguer. Un dels pèrits de l'acusació, a manca d'arguments, quan **Mariano Vergés** li demanà si es poden llogar els bens d'una entitat pública, deixà anar: "És clar que es

poden obtenir diners per aquests locals. Tant debò me'ls deixessin gratis per al meu ús!". Els advocats no entenien per què, si la llei proposa vuit mètodes de valoració, els pèrits de l'acusació s'havien conformat amb un.

□I així s'arribà a la pausa per dinar, durant la qual es va saber que **Marchena** havia retornat a la mesa del Congrés la petició que li havia fet sobre la suspensió dels presos electes.

A la tarda seguiren les proves pericials. En primer lloc hi va haver una pericial filològica demanada per **Joaquim Forn** sobre la traducció al castellà de l'informe de la comissaria superior de coordinació central sobre una entrevista al conseller publicada a VilaWeb. Declarà un sergent de la GC autor de la versió al castellà. **Melero** acceptà com a bona la traducció del català al castellà de l'entrevista al conseller. Seguí la cinquena pericial sobre l'anàlisi dels documents requisats a **Josep Maria Jové** i **Lluís Salvadó** el 20-IX. Havien de declarar els agents de la Guàrdia Civil amb TIP **R92560Q** i **C57393S** (que ja havia declarat el passat 25-III com a responsable de l'operatiu judicial dels escorcolls a la Conselleria d'Economia, i havia carregat fort contra els **Jordis**). **Van den Eynde** i **Roig** saltaren tot seguit i protestaren contra la pericial tot recordant al tribunal que ja havien presentar recurs en el seu temps. **Arderiu** també s'afegí a la impugnació. La raó? Un d'ells, com hem dit, ja havia declarat com a testimoni. La fiscalia, l'advocacia de l'estat i l'acusació popular justificaven la nova declaració de l'agent com a pèrit, perquè, a més d'estar present el 20-IX a la seu d'Economia, també s'encarregà de l'elaboració d'informes sobre els documents requisats a **Jové** i **Salvadó**, el document *EnfoCATS* i la celebèrrima agenda Moleskine. A caram! Era expert en l'anàlisi de la documentació decomissada en els escorcolls al despatx de **Josep M. Jové** i al de **Lluís Salvadó**? **Marchena** va fer un recés obligat de 10 minuts perquè el tribunal ho pogués debatre. En tornar digué: *"La sala se quiere remitir al auto en el que se declaró pertinente esta*

prueba” i assegurà que es limitaria la pericial “a l’anàlisi fàctica i d’intel·ligència” dels documents concrets. Ara bé, per evitar que un dels agents pogués tornar a insistir en fets sobre els que ja havia declarat en fase testifical, li demanà que abandonés la sala. **Zaragoza** treia foc pels queixals. En resum, el tribunal mantenia la prova que seria executada només per un dels agents de la GC citats, el que no havia declarat. I, així i tot, el declarant, exposà **Marchena**, seria considerat només com a “testimoni expert” i no com a pèrit. Les defenses **Van den Eynde** i **Roig** protestaren: entenien que es tractava d’un testimoni citat per l’acusació, que declarava després dels testimonis citats per les defenses. **Arderiu** s’afegí a la protesta perquè s’alterava l’ordre del judici amb un testimoni de càrrec. Semblava que el fiscal **Zaragoza**, que no les tenia totes, s’havia sortit amb la seva. (Aquesta era la seva principal pericial de càrrec per la rebel·lió; volia tornar a l’argument, ja amb plom a les ales de fa uns dies, d’una mobilització social planificada, incentivada i organitzada pel govern com una arma contra l’estat.) Llepant-se els llavis, preguntà al GC **925600** si havia examinat el document *EnfoCATS*. “El document feia referència tant al referèndum pactat com a la via unilateral, a les estructures d’estat i als òrgans de decisió”. Li mancà temps a **Van den Eynde** per protestar: el document no es va requisar pas als despatxos de **Jové** ni **Salvadó**, sinó en el domicili d’un d’ells. **Marchena** li va haver de donar la raó. **Zaragoza** volia seguir amb la mateixa cançó: “Hi havia anotacions al despatx del senyor **Jové**?” “Hi havia, com deia vostè, anotacions sobre la mobilització ciutadana, i és interessant de dir que era una mobilització coordinada des del govern, des d’una de les institucions de la Generalitat”. Els advocats saltaren, **Marchena** també i el tallà. Aquestes preguntes. amb aquestes respostes valoratives no es podien fer. S’havia de referir als documents requisats als despatxos de **Jové** i **Salvadó**, com estava previst, i no a d’altres. La defensa de **Cuixart** també protestà. L’agent seguí amb els tretze de **Zaragoza** i digué que va elaborar un informe sobre aquells documents i “hi havia referències de mobilització

ciudadana encapçalada pel govern". La que faltava! **Roig** protestà de nou i **Marchena** tornà a avisar **Zaragoza**. Encara ho faria una tercera vegada, rere les protestes de la defensa, perquè aquelles informacions no eren a cap informe de la causa. Després de l'avís, **Zaragoza** renuncià a continuar l'interrogatori "vistes les dificultats". Acabà així la polèmica prova pericial convertida en testifical...

La sisena perícia la demanava la defensa de **Junqueras** i **Romeva**, un informe sobre etiologia de les lesions patides pels agents de la policia espanyola i la Guàrdia Civil, a càrrec dels metges **Xavier Crusi**, director del Servei de cirurgia ortopèdica i traumatologia de l'Hospital de Sant Pau de Barcelona, i **Ferran Caballero**, metge del mateix hospital. Ambdós havien elaborat un informe, en el qual constaven analitzats 101 casos de policies assistits mèdicament: en 60 informes havien determinat lesions, però en 32 no tenien cap medicament prescrit. La majoria de lesions eren cops a braços i cames. Explicà el Dr. **Crusi**: "Dels 60 casos analitzats, la majoria de les lesions eren lleus; de fet, no vam trobar cap cas greu. No va caldre hospitalització en cap dels casos. Només es van fer 11 immobilitzacions de dits; a la resta se'ls receptà pomades locals, tractaments sintomàtics i poca cosa més". Rematà el Dr. **Caballero**: "Un agent declarà que li havia caigut una porta metàl·lica al peu quan intentava trencar-la. Això no es pot considerar cap agressió". Dels informes policials que parlaven de contusions, no se n'havia pogut determinar l'etiologia, perquè es produïren per multitud de causes. **Zaragoza** estava rabiós i demanà si una contusió no era sempre conseqüència d'una agressió. Inesperadament li van respondre que no i aleshores s'empantanegà parlant de cocs, cops, empentes... Empentes, contusions?

□Es passà a la setena pericial, sol·licitada per la defensa de **Forn**. S'havia demanat a la filòloga **Gemma Rigau**, vicepresidenta de la Secció Filològica de l'IEC, la traducció castellana de la frase. "L'u d'octubre s'ha de celebrar el

referèndum d'autodeterminació de Catalunya", inclosa en un informe de la Comissaria General d'Informació de los Mossos d'Esquadra (i que la fiscalia utilitzava en el seu escrit d'acusació per demostrar la participació en la rebel·lió dels Mossos). La traduïen així: *"El uno de octubre se ha de celebrar el referèndum de autodeterminación de Cataluña"*. Segons la filòloga, la traducció castellana genuïna no era correcte, ni descriptivament ni pragmàtica, perquè, en castellà, "se ha de +infinitiu" suposa una obligació, un sentit imperatiu, mentre en català té un sentit prospectiu, un sentit de futur. La versió correcta hauria estat: *"El uno de octubre se va a celebrar ..."* conservant el valor de futur i no d'obligació o mandat. El conseller **Forn** no estava, doncs, donant cap ordre. La dona es permeté donar exemples i fer una classe magistral de llengua catalana i castellana (també parlà de la gallega) a tothom. I tothom va romandre bocabadat per la claredat i senzillesa de les seves explicacions.

La vuitena prova de peritatge la proposava **Marina Roig**, en defensa de **Jordi Cuixart**, i també la defensa de **Dolors Bassa** sobre l'anàlisi de titularitat i despeses de les webs pactepelreferendum.cat i www.referendum.cat, pericial informàtica consistent en ratificar i/o ampliar l'informe que havien fet dos experts. Es tractava de **José Navarro**, doctor en ciències físiques i màster en informàtica, i **Rubén Pujol**, graduat en investigació informàtica, amb màster en criminologia, ambdós professors universitaris, especialistes en tecnologies de la informació i tractament de dades massives. Segons l'anàlisi que la Guardia Civil sobre la titularitat i gestió de la web pactepelreferendum.cat hi havia una relació entre el CTTI, això és, la Generalitat, i Òmnium Cultural. El Dr. **Pujol** explicà que l'empresa CDmon era el proveïdor de serveis d'internet tant del CTTI com també d'Òmnium Cultural. "La conclusió de la Guardia Civil que hi havia una relació entre el CTTI, és a dir, la Generalitat, i Òmnium, no s'aguanta de cap de les maneres". **Navarro** explicà que ells van analitzar les dades de les accions utilitzades en

el domini i que l'error de la GC va se d'interpretació. Dels 26 accessos que es van fer amb l'usuari del CTTI, alguns els realitzà CDMón. Era un debat tècnic, on es parlava de transferència de dominis, d'IP, de logs i registres, de metadades, de verificació de mails autèntics i íntegres (no manipulats)... **Bergés** encara interrogà els pèrits sobre el correu del Departament de Treball als centres perquè complissin sempre les ordres judicials a les vigílies de l'1-0. Els experts li van poder dir fins i tot des de quines adreces s'havien enviat, donant-se el cas d'una treballadora que envià els darrers des de casa seva.

Una jornada victoriosa per part de les defenses. Calia posar uns quants punts sobre les is a tanta manefleria. La malversació a causa dels locals de votació de l'1-0 resultava més que sobrecarregada, esperpèntica; les traduccions comptaven a favor dels acusats; les lesions dels CFSE quedaven en quarantena; no es podia provar la relació entre Òmnium i el CTTI; i, finalment, la gran prova d'EnfoCATS i la Moleskine que havia preparat Fiscalia quedava en foc d'encenalls. Han bastat un parell de dies de proves pericials per adonar-nos de com de febles són els arguments de determinades sales de màquines que volen mantenir el discurs de la rebel·lió. Des de la instrucció de **Llarena** s'han volgut recargolar les acusacions i no hi ha manera que les acusacions acabin de quadrar, encara que es vulguin posar números a la malversació; justament per carregats, esdevenen increïbles. Ahir les expertes d'Hisenda parlaven de 917.000 € de despesa pública per al referèndum sense provar factures, i avui, també des de la virtualitat, es volia que s'hi sumés un inexistent lloguer dels locals de votació amb cost d'uns 900.000 € més. I encara rai si no ens hi sumen els 87 milions d'€ que va costar l'*Operación Copérnico* (el desplegament dels CFSE a Catalunya), aquests sí, gens virtuals i ben reals, dels quals ningú no se'n fa responsable. Amb tot de castells de mentides arriben a inventar-se una quantitat que no arriba a 2 milions de cost del referèndum (amb presó i exili per a determinades persones)

i els que se'n van gastar 87, de milions...no els passa res? Ja ho deia Horaci. *Decipimur specie recti* ('Ens deixem enredar per una simple aparença de rectitud').

□I comença una nova etapa. S'ha acabat la prova pericial. La setmana entrant es dedicarà exclusivament a la prova documental, amb la visualització dels vídeos. Veurem com es comportarà el tribunal. La setmana següent es dedicarà a l'exposició dels informes de conclusions de la fiscalia, l'advocacia de l'estat i l'acusació popular, en què podran modificar o ratificar els delictes i la petició de penes. El 10 i l'11 de juny serà el torn de l'exposició dels informes de les defenses, que demanaran l'absolució dels dotze processats, i encara hi haurà i l'última paraula, en què els acusats tindran quinze minuts per cap. **Marchena** vol declarar el judici vist per sentència el 12 de juny.